Contributed by Freddy De Pauw
woensdag, 01 januari 2003 -

Waar is het de Amerikaanse bewindvoerders in Irak om te doen? Hoofdzakelijk controle over olieopbrengsten. Waar was het hen in Afghanistan om te doen? Onder meer om de controle over de energierijkdommen van de Kaspische regio. En wat is er eind 2002 discreet ondertekend? Een akkoord tussen Afghanistan, Pakistan en Turkmenistan voor de aanleg van een pijpleiding, kost ca. 3,2 miljard dollar, van de Turkmeense aardgasvelden van Dauletabad-Donmez door Afghanistan naar Pakistan en hopelijk later naar India.

Dat project is een geesteskind van buitenlandse oliemaatschappijen, in de eerste plaats het Amerikaanse Unocal. Het was een publiek geheim dat Unocal en Amerikaanse diplomaten samen met de Pakistaanse militaire geheime dienst ISI de Taliban vormden, opleidden, bewapenden en begeleidden bij hun veroveringstocht in 1995-1996. Het is zeer opmerkelijk dat de opmars van de Taliban toen het traject van de aan te leggen pijpleiding volgde.

Toen de Amerikanen in oktober 2001 Afghanistan binnenvielen, luidde het dat dit project iets voor op lange termijn was. Maar eind 2002 is er toch al een raamakkoord om het uit te voeren.

Intussen zitten Amerikaanse troepen in Centraal-Azië zogenaamd om in Afghanistan te kunnen optreden, alsof ze daar nu nog die basissen voor nodig hebben. Maar het gaat in werkelijkheid om de olie- en aardgasvelden van Turkmenistan, Kazachstan en Azerbeidzjan in en rond de Kaspische Zee. Voor de rijkdommen uit Azerbeidzjan is er de pijpleiding via Georgië en Turkije waarvoor de werken begonnen zijn en waaraan de aanwezigheid van Amerikaanse troepen in Georgië niet vreemd is. De energie van Turkmenistan en Kazachstan zou gemakkelijker en goedkoper via Rusland en nog simpeler via Iran kunnen verscheept worden. Maar dat willen de Amerikanen niet, alle “vriendschap” met Poetin ten spijt. Iran komt uiteraard, als stuk van de “As van het Kwaad”, niet in aanmerking. Dat het regime in Turkmenistan minstens even grotesk en dictatoriaal is als het Noord-Koreaanse, stoort Washington niet.

Riskante onderneming

Dat Afghaans project lijdt wel onder de enorme instabiliteit in Afghanistan waar krijgsheren elkaar bekampen voor de controle over smokkelroutes, zeker die van de opiumproducten. Volgens de ‘International Oil Daily’ zijn de initiatiefnemers wel erg optimistisch als ze denken dat de pijpleiding er binnen vier jaar zal liggen.

Zeker in geval van een oorlog in Irak dreigt Afghanistan nog veel onstabieler te worden omdat de nu al zo sterke anti-Amerikaanse gevoelens er alleen maar veel sterker zullen door worden. De diverse hebzuchtige krijgsheren, van wie velen naar het Amerikaanse kamp overliepen na betaling van een flink pak dollars, zullen daar zeker gebruik van maken om het laatste restje “centraal gezag” verder te ondermijnen, daarin gesteund door sponsors uit het buitenland.

Rusland is dan ook bijzonder actief in Afghanistan waar het minister van Defensie Mohammed Fahim volop steunt (Fahim was ooit in het Sovjetgezinde bewind de nummer twee van de geheime diensten). Die minister bouwt eigen strijdkrachten uit naast (tegenover) het leger dat Amerikaanse en Franse specialisten aan het rekruteren zijn. Een merkwaardige toestand die echter veel zegt over “het gezag”. Intussen voeren Russische oliemaatschappijen gesprekken met een andere krijgsheer, Rashid Dostom, de grote baas van het noorden die ooit generaal was in het Sovjetgezinde bewind en die in 2001 door de Turken aan de Amerikanen werd aangeprezen. Dat de man daarvoor en sindsdien schuldig is aan massamoorden zal hen worst wezen.